

ประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุโรคพาร์กินสัน ในจังหวัดชลบุรี

อรรณณ กุลจีรัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

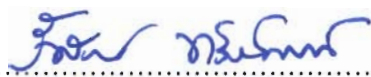
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

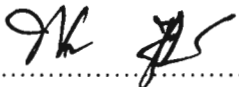
มิถุนายน 2555

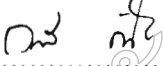
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ อรพรรณ กุลจีรัง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

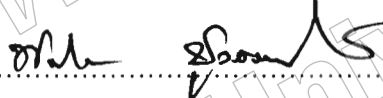
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

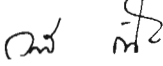
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย จุลเมตต์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

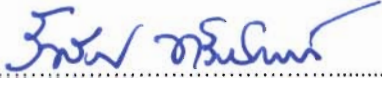
.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศูวรรธนประกรณ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาณุรูป)

คณะพยาบาลศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณีภรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 26 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2555

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากมหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปีการศึกษา 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพช่วยตรวจสอบการลงรหัส และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้สูงอายุโรคพาร์กินสันทุกท่าน และครอบครัว ที่ให้ความร่วมมือ และกรุณาตลอดเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณแม่ คุณปู่ - คุณย่า คุณอา และเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ช่วยเหลือในการไปเก็บข้อมูลและให้กำลังใจ ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

อรรรรณ กุลจิรัง

49924093: สาขาวิชา: การพยาบาลผู้สูงอายุ; พย.ม. (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คำสำคัญ: พาร์กินสัน/ ประสบการณ์ชีวิต/ ผู้สูงอายุ

อรรณณ ภูจิรัง: ประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุโรคพาร์กินสัน ในจังหวัดชลบุรี

(LIVED EXPERIENCE OF ELDERLY WITH PARKINSON'S DISEASE IN CHON BURI PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: รัชนิกรณ์ ทรัพย์กรานนท์, Ph.D., พรชัย จุลเมตต์, Ph.D., วารี กังใจ, พย.ด.

117 หน้า. ปี พ.ศ. 2555

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ชีวิตของผู้สูงอายุโรคพาร์กินสันโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคพาร์กินสันในระยะที่ 1 - 3 ไม่มีภาวะสมองเสื่อม มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของโคไลซ์ซี มีผู้ให้ข้อมูลจนถึงจุดที่ข้อมูลอิ่มตัวทั้งหมด 12 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุรับรู้เกี่ยวกับโรคพาร์กินสันโดยให้นิยามว่าเป็นโรคต้น โรคของผู้สูงอายุ และโรคใช้ลูกนกหรือโรคต้นนิบตลูกนก สาเหตุของโรคพาร์กินสันตามการรับรู้ของผู้สูงอายุ คือ เป็นโรคที่เกิดจากกรรม เกิดขึ้นตามวัย เกิดจากพฤติกรรมกรรมการรับประทานอาหาร เกิดจากพันธุกรรม และเกิดจากเส้นประสาทถูกกระทบกระเทือน ส่วนประสบการณ์ชีวิตในการเป็นโรคพาร์กินสันของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ชีวิตกับการสิ้น หมายถึง การมีอาการสิ้นเฉพาะที่ในระยะแรก เมื่อการดำเนินของโรคมกขึ้นผู้สูงอายุบางรายจะมีอาการสิ้นทั้งตัว ปัจจัยที่ส่งผลต่ออาการสิ้นได้แก่ อารมณ์ โมหะ อากาศเย็น การอยู่ในที่สาธารณะที่มีคนมาก ความไม่สุขสบายของร่างกาย และการทำงาน 2) ชีวิตที่ถูกจำกัด หมายถึง การไม่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เคยกระทำได้อย่างคล่องแคล่วเหมือนเดิม มีความยากลำบากในการทำกิจกรรม ไม่สามารถควบคุมอาการต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้มีชีวิตที่ถูกจำกัดทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม และ 3) การจัดการกับโรคพาร์กินสัน ผู้สูงอายุใช้การจัดการด้วยตนเอง และการจัดการ โดยผู้อื่น ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้าน

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า นักวิจัย พยาบาล และผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุโรคพาร์กินสัน ควรให้ความสนใจและพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการรับรู้ และการจัดการของผู้ป่วยและครอบครัวที่เหมาะสมกับอาการสิ้น และข้อจำกัดอันเป็นผลกระทบจากอาการที่เกิดขึ้นจากโรคพาร์กินสัน เพื่อลดผลกระทบในทางลบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณของผู้ป่วย

49924093: MAJOR: GERONTOLOGICAL NURSING; M.N.S. (GERONTOLOGICAL NURSING)

KEYWORDS: PARKINSON/ EXPERIENCE/ THE ELDERLY

ORAWAN KULJEERUNG: LIVED EXPERIENCE OF ELDERLY WITH PARKINSON'S DISEASE IN CHON BURI PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: RARCHARNEEPORN SUBGRANON, Ph.D., PORNCHEI JULLAMATE, Ph.D., WAREE KANGCHAI, D.N.S. 117 P. 2012

The purpose of this qualitative research was to describe lived experience of elderly with Parkinson's disease. A phenomenological method was applied in this study. Participants were elderly patients who were diagnosed with Parkinson's disease in stage 1 - 3 without dementia residing in Chon Buri province. Purposive sampling was used to select the participants. Data was gathered using in - depth interviews and analyzed by using Colaizzi's method. The twelve participants were interviewed until data became saturated.

The results revealed that participants perceived and defined Parkinson's disease as a disease of old age, tremor disease, and chick fever. Causes of Parkinson's disease perceived by these participants were the disease was caused from bad action [karma], age, eating behavior, genes, and nerve injury. The three main themes of lived experiences of elderly with Parkinson's disease emerged from this study were: 1) life with tremor which refers to localized tremor occurring in the early stage of disease. As the disease progresses, some cases would have generalized tremor. Factors influencing tremor were angry mood, cold weather, being in the public with many people, physical discomfort feeling, and work 2) life with limitation which meant the participants could not fluently perform their activities as usual, having difficulties in performing activities, and unable to control symptoms related to Parkinson's disease. These could lead to limitations of their lives in physical, psychological, and social aspects. 3) Management of Parkinson's disease. The elderly managed this disease by themselves and by others such as from their family members and their neighbors.

The study results suggest that researchers, nurses, and related persons involving in caring for the elderly with Parkinson's disease should pay attention to and develop intervention to enhance perceptions and proper management for the elderly as well as their families suitable for the tremor and their limitations caused by this disease. These will help alleviate the negative impacts in physical, psychological, social, and spiritual aspects of the elderly patients.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ก
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่.....	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ฐานแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	16
โรคพาร์กินสันในผู้สูงอายุ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคพาร์กินสันในผู้สูงอายุ.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากร ผู้ให้ข้อมูล และการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล.....	35
สถานที่ศึกษา.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	42
การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	47
4 ผลการวิจัย.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปและอภิปรายผล.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	106
ภาคผนวก ค.....	111
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด ความพอเพียงของรายได้ สิทธิการรักษา การประกอบอาชีพในปัจจุบัน การมีโรคประจำตัวอื่น ๆ และระยะของการเป็นโรคพาร์กินสัน.....
	49

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University